

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/78/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7622201149
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7622201149.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša vo veci žalobkyne D. T., nar. X.X.XXXX, bytom X. A. Q., J. K. XXXX/XX, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Daša Bajanová, s.r.o. so sídlom Spišská Nová Ves, Starosaská 3, proti žalovanej X. O., nar. XX.X.XXXX, bytom X. A. Q., W. 3, zast. Mgr. Marekom Tauberom, Advokátska kancelária so sídlom Spišská Nová Ves, Hviezdoslavova 11, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu 11C/12/2022-14 zo dňa 22.3.2022 Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie s tým, že nariadené neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia sporu vo veci samej vedeného na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1C/38/2022.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanej povinnosť nepribližovať sa k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 15 metrov a zdržať sa akýchkoľvek slovných útokov, vyhrážok a slovného zastrašovania na osobu žalobkyne a akýchkoľvek slovných prejavov, ktoré by zasahovali do duševnej integrity žalobkyne (I.). Žalobkyni uložil povinnosť v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podať na príslušnom súde žalobu o zákaz priblíženia sa žalovanej k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 15 metrov a zákaz kontaktovania žalobkyne žalovanou a to písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne, ktorými by mohla byť telesná integrita alebo duševná integrita žalobkyne takým konaním žalovanej ohrozená s tým, že pokiaľ žaloba v stanovenej lehote podaná nebude, súd podľa § 336 ods. 3 Civilného sporového poriadku uznesenie o neodkladnom opatrení zruší (II.). O trovách neodkladného opatrenia si vymienil rozhodnúť v konečnom rozhodnutí vo veci samej (III.).

2. Neodkladné opatrenie (ďalej len „NO“) súd nariadil v súlade s návrhom žalobkyne, stotožniac sa v celom rozsahu s jeho skutkovými a právnymi dôvodmi a posúdiac nárok po právnej stránke podľa ustanovení § 324 ods. 1 až 3, § 325 ods. 1 a 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 ods. 1 a 2, § 331 ods. 1, § 332 ods. 1 a § 336 ods. 1 až 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď obsahom návrhu a žalobkyňou predloženými listinnými dôkazmi mal preukázané naplnenie zákonných predpokladov pre nariadenie NO. Dospel k záveru, že žalobkyňa osvedčila rozhodujúce skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a odôvodňujúce potrebu neodkladnej dočasnej úpravy pomerov, a tiež primeranosť ňou osvedčeného porušenia jej práv a právom chránených záujmov. Z návrhu na nariadenie NO je zrejmé, že žalobkyňa sa domáha uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa akýchkoľvek slovných útokov, vyhrážok, slovného zastrašovania jej osoby a akýchkoľvek slovných prejavov zo strany žalovanej, ktoré by zasahovali do duševnej integrity žalobkyne a súčasne uloženia povinnosti žalovanej nepribližovať sa k nej (žalobkyni) na vzdialenosť menšiu ako 15 metrov, teda vydania neodkladného opatrenia podľa ust. § 325 ods. 2 písm. g) a písm. h)

CSP, ktorých účelom je poskytnúť ohrozenej strane neodkladnú ochranu, prípadne zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jej postavenia. Súd prvej inštancie skonštatoval, že právo nebyť vystavený násiliu alebo jeho bezprostrednej hrozbe je základným ľudským právom, pričom za násilie je potrebné považovať akýkoľvek útok proti fyzickej osobe alebo psychickej integrite človeka, ktorý jej spôsobuje ujmu. Po posúdení skutkových a právnych dôvodov návrhu dospel k záveru, že žalobkyňa predloženými listinnými dôkazmi osvedčila dôvodnosť možného ohrozenia jej telesnej a duševnej integrity, prihliadajúc zároveň na osobu žalobkyne, ktorá trpí mentálnou poruchou (viď lekársky nález Mgr. Štefanie Harmaňošovej, klinického psychológa so sídlom Spišská Nová Ves), čo podľa názoru súdu možno považovať za aspekt hodný osobitnej ochrany. Z uvedených dôvodov súd návrh žalobkyne považoval za dôvodný a nariadil navrhované NO. Zároveň zdôraznil, že neodkladným opatrením sa poskytuje ochrana tiež žalovanej, aby „v žiadnom prípade nedochádzalo k stretu ako jednej, tak i druhej strany navzájom, najmä s poukazom na obsah zápisnice o prejednaní vo veci priestupku žalovanej zo dňa 21.10.2021“. Z dôvodu, že NO bolo nariadené na základe návrhu žalobkyne a ňou predložených dôkazov, čo z kvalitatívneho hľadiska nedosahuje intenzitu plnohodnotného dokazovania v zmysle ust. § 185 a nasl. CSP, pričom na druhej strane samotné NO predstavuje značný zásah do práv žalovanej a skutkový stav veci je potrebné preukázať následným dokazovaním v súdnom konaní, súd prvej inštancie podľa ust. § 336 ods. 1 a 2 CSP uložil žalobkyni povinnosť podať na príslušnom súde žalobu vo veci samej o zákaz priblíženia sa žalovanej k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 15 metrov a zákaz jej kontaktovania žalovanou, a to písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne, ktorými by mohla byť telesná integrita alebo duševná integrita žalobkyne takým konaním žalovanej ohrozená s tým, že pokiaľ žaloba v stanovenej lehote podaná nebude, súd podľa ust. § 336 ods. 3 CSP uznesenie o neodkladnom opatrení zruší. O trovách neodkladného opatrenia si vymienil rozhodnúť v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

3. Uznesenie napadla včas podaným odvolaním žalovaná, odôvodniac ho odvolacími dôvodmi podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f), g) a h) CSP a žiadala napadnuté uznesenie zmeniť podľa ust. § 388 CSP tak, že návrh na nariadenie NO súd v celom rozsahu zamietne a prizná jej náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V prvom rade poukázala na ustanovenia § 234 ods. 2, § 236 CSP v spojitosti s § 220 CSP, taktiež na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 44/2003, ÚS 115/2003, ktoré zvyrazňujú zásadu, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky relevantné skutkové a právne otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Mala za to, že v danej veci sa súd neriadil cit. ust. a uvedenými zásadami a odôvodnenie uznesenia je nedostatočné, nepresvedčivé a zjavne arbitrárne. Podľa žalovanej v danom prípade neboli naplnené zákonné znaky na nariadenie NO, pričom v návrhu žalobkyňa neuviedla jediný dôkaz, ktorým by osvedčila dôvodnosť nariadenia NO, jej tvrdenia sú nepravdivé a vymyslené, len subjektívneho charakteru s cieľom z neznámych príčin žalovanej poškodiť. Rovnako aj obsah priložených čestných vyhlásení považovala v celom rozsahu za nepravdivý. Poukázala na rozhodnutie Okresného úradu Spišská Nová Ves, odboru všeobecnej vnútornej správy zo dňa 23.11.2021 č.j. OU-SN-OVVS-20211014434-006, ktorým správny orgán konanie voči nej zastavil, pretože spáchanie skutku, o ktorom sa koná, jej nebolo preukázané. Tvrdila, že už v tomto konaní žalobkyňa o udalosti zo dňa 9.7.2021 uviedla nepravdivé a vymyslené skutočnosti vo vzťahu k jej konaniu, že naopak správanie žalobkyne je veľmi nepríjemné a obťažujúce, ktorá ju neustále prenasledovala, postávala pod oknami jej bytu, resp. tam venčila psa. Uviedla, že pre krivé obvinenia žalobkyne, že ju má slovne napádať, vyhrážať sa jej, podala na žalobkyňu na políciu trestné oznámenie, a to po ústnom prejednaní priestupku dňa 21.10.2021, potvrdením o trestnom oznámení však nedisponuje, preto žiadala, aby si ho súd vyžiadal z Obvodného oddelenia PZ Spišská Nová Ves. Uviedla, že v danom prípade je ona „obeťou“, čo preukazovala čestnými vyhláseniami P. E., P. F., P. O., M. O. a B. O., z ktorých podľa nej vyplýva, že ona sa v žiadnom prípade nedopúšťa voči žalobkyni správania opísaného v návrhu, ale je to práve žalobkyňa, ktorá sa nevhodne správa nielen voči nej, ale aj voči ostatným obyvateľom, obťažuje ju nevhodným správaním a prenasledovaním a snaží sa o vyvolávanie incidentov pri venčení psa, kedy nevhodne postáva pod oknami bytu žalovanej, skrýva sa za stromom pri kvetinovom záhone s cieľom narúšať jej súkromie a odpočúvať jej súkromné rozhovory s ostatnými spolubývajúcimi, príp. kamarátkami. K odvolaniu pripojila tiež fotodokumentáciu na dôkaz skutočnosti, že bydliská strán sporu sú od seba vzdialené, preto nie je žiaden dôvod na to, aby žalobkyňa či už pri venčení psa alebo pri prechádzkach musela vyhľadávať vždy jej obydlie a zdržiavať sa v jej blízkosti. Podľa názoru žalovanej na nariadenie NO nie je žiaden zákonný dôvod, pretože vo vzťahu ku žalobkyni sa nedopúšťa žiadneho konania, ktorého by sa mala zdržať v zmysle výroku uznesenia. Pokiaľ súd v II. výroku uložil žalobkyni povinnosť v lehote 30 dní od doručenia

uznesenia podať konkrétnu žalobu vo veci samej, žalovaná mala za to, že v tomto prípade prekročil svoju poučovaciu právomoc v zmysle Civilného sporového poriadku, pretože zo zákona mu nevyplýva, aby uviedol akú konkrétnu žalobu má podať žalobkyňa. Je predsa vecou žalobkyne ako dominus litis, akú žalobu vo veci samej v konečnom výsledku podá aj s poukazom na skutkový stav veci. Podľa žalovanej súd sa mal len obmedziť na konštatovanie, že ukladá žalobkyni podať žalobu v príslušnej lehote a poučiť ju o následkoch nepodania žaloby.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej (podanie na č.l. 65 a nasl.) navrhla napadnuté uznesenie potvrdiť v celom rozsahu ako vecne správne a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Mala za to, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní vec správne právne posúdil, pretože sú tu nevyhnutné dôvody, aby nariadením NO jej bola zabezpečená ochrana pre možným ohrozením jej telesnej a duševnej integrity. Zopakovala skutočnosti a argumentáciu uvedenú v návrhu a zdôraznila, že k verbálnym útokom žalovanej vo vzťahu k nej dochádzalo už v minulosti, od mája, resp. júna 2020 v častých intervaloch, pričom žalovaná tieto útoky prakticky ani nepoprela a boli preukázané i v priestupkovom konaní, ktoré však bolo zastavené pre nedostatok dôkazov. Žalovaná ju obmedzovala v pohybe na prechádzkach pri venčení psíka, zakazovala jej chodiť pred bytovku, kde ona býva a venčí svojho psa, vyhrážala sa jej smrťou, preto žalobkyňa má z nej strach. K ďalšiemu útoku na jej osobu došlo večerných hodinách dňa 5.1.2022, kedy ju znova slovne napadla a vyhrážala sa jej smrťou s tým, že nedožije do rána, keď bude chodiť von, že jej vykope hrob a inými slovnými vyhrážkami, kedy jej matka privolala políciu, ktorá o tomto incidente spísala zápisnicu. Uviedla, že tento stav dlhodobo pretrváva a nepriaznivo vplýva na fyzické, duševné a psychické zdravie, navštevuje preto psychológa, s ktorým uvedený problém dlhšie rieši. Zo psychologického nálezu zo dňa 13.10.2021 vyplýva, že toto správanie žalovanej je pre ňu traumatizujúce, je bezmocná, nevie sa s tým vyrovnáť a nemá predpoklady zvládať situáciu šikanovania dospelou osobou. Tvrdenia žalovanej, že práve ona je obeťou, a že teda ona ju obťažuje nevhodným správaním a prenasledovaním, sa nezakladajú na pravde a sú zavádzajúce. K týmto tvrdeniam žalobkyňa uviedla, že nikdy nikoho neobmedzovala, že sa správa slušne a s nikým nikdy nemala problém. Tvrdenia uvedené vo vyhláseniach osôb predložených žalovanou, v ktorých popisujú jej správanie a konanie, žalobkyňa označila za nepravdivé. Poukázala na to, že neprimerané a obmedzujúce správanie žalovanej vo vzťahu k nej preukazujú i fotografie, ktoré žalovaná predložila súdu spolu s odvolaním vo veci neodkladného opatrenia. Žalovaná predložila fotografie zo dňa 29.3.2022, kde žalobkyňa ide so svojou asistentkou po verejnej komunikácii - chodníku. Z konania žalovanej fotografovaním žalobkyne jednoznačne vyplýva, že táto ju sleduje, pozoruje a fotografuje, rovnako i jej asistentku a dokumentuje ich pohyb po verejnom priestranstve - chodníkoch, ktoré sa nachádzajú v okolí bytových domov a sú využívané na chodenie. Tiež fotografie vyhotovené vo večerných hodinách dňa 30.3.2022, sú dôkazom jej úmyselného sledovania žalovanou, ktorá si dokonca dala tú námahu, že ju fotila ešte aj z medziposchodia bytového domu, čo je nepochopiteľné. Žalobkyňa nerozumie tomu, prečo by rovnako ako ostatní ľudia nemohla chodiť po chodníku, po ktorom chodila celé roky, pravidelne už od útleho veku, je to jej zaužívaná trasa a chodník využívaný verejnosťou. Za nepravdivé označila tiež tvrdenie žalovanej, že jej údajne pozerá do okien, čo je nemožné, aby z chodníka cez okná ona videla do vnútra bytu. Žalobkyňa v celom rozsahu spochybňovala i čestné prehlásenia osôb predložené žalovanou, ktoré podľa nej preukazujú, že žalovaná o nej šíri nepravdivé informácie medzi ďalšími ľuďmi. Vzhľadom na obsah a spôsob vyhotovenia týchto vyhlásení, sú tieto dôkazom zavádzania, skresľovania a šírenia nepravdivých informácií o nej žalovanou, aby sa zbavila svojej zodpovednosti. Z obsahu vyhlásení je zrejmé, že ide o sprostredkované informácie, ktorými žalovaná navádzala na stanoviská iné osoby. Zopakovala, že doteraz bežne s každým komunikovala, s nikým nemala problém, pozná svoje okolie aj ľudí v okolí. Žalovaná sa pritom nebráni tomu, že má s ňou problém, nazývala ju tyrankou, sleduje ju, čo preukazuje i ňou doručená fotodokumentácia. Žalobkyňa nerozumie tomu, prečo sa žalovaná takto správa voči osobe mentálne postihnutej, jej správanie je neprijateľné, zasahujúce do jej osobnej integrity. Považovala za neprípustné, aby bola verbálne napádaná a sledovaná žalovanou, ňou fotografovaná bez toho, aby o tom vedela, čím taktiež zasahuje do jej osobnej integrity, a preto podala žalobu i vo vzťahu k uloženiu zákazu žalovanej vyhotovovania a šírenia podobizne a obrazových snímok žalobkyne. Okrem iného žalovaná porušuje i ochranu jej osobných údajov, ktoré sú chránené zákonom č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov v platnom znení. Záverom zopakovala, že zo žalovanej má strach a obavy o svoj život a zdravie, bojí sa sama chodiť von, obáva sa vyhrážok z jej strany, čo rieši i návštevami u psychológa a psychiatra. Žalovaná pritom má informácie o jej mentálnom zdraví, i napriek tomu s ňou nevhodne komunikuje, neprimerane sa k nej správa, fotografuje ju a rozširuje o nej nepravdivé informácie. Na základe uvedeného žalobkyňa mala za to, že dôvodne podala návrh na vydanie NO, riadne preukázala zásah žalovanej do jej osobnostných práv a integrity a dôvodnú obavu,

že správanie a konanie žalovanej vo vzťahu k nej sa bude opakovať a pretrvávajúť, preto považovala za nevyhnutné, aby do skončenia súdneho sporu a vykonania riadneho dokazovania, bola zabezpečená bezodkladná úprava pomerov navrhovaným neodkladným opatrením.

5. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie žalovanej v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov, preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním súdu prvej inštancie, ktoré rozhodnutiu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a napadnuté uznesenie je vecne správne, a preto odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP uznesenie potvrdil. Vzhľadom na to, že žalobkyňa v zmysle žalobnej povinnosti uloženej napadnutým uznesením v určenej lehote po doručení uznesenia podala žalobu vo veci samej, odvolací súd v súlade s ust. § 330 ods. 1 CSP zároveň vyslovil, že nariadené neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia sporu vo veci samej, ktorý je vedený na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1C/38/2022.

6. Neodkladné opatrenie je základným opatrením súdu, ktorým sa upravujú (predbežne alebo aj trvale) pomery sporových strán, ak ide o stav, ktorý neznesie odklad. Vychádzajúc zo zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 1 CSP je neodkladné opatrenie prípustné a opodstatnené vtedy, ak: a) sa tvrdí a osvedčí existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, ktorý si vyžaduje bezodkladnú úpravu pomerov strán alebo ak je daná obava z ohrozenia exekúcie (kumulácia nie je vylúčená), b) uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), c) navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, d) právne účinky NO neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality), a e) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP). Pretože pri nariaďovaní samotného NO prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, z tohto dôvodu súd nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia (vo veci samej). Súd rozhoduje spravidla len na základe listín predložených navrhovateľom NO, bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Inak postupuje iba vo výnimočných a odôvodnených prípadoch (§ 329 CSP). Riadne dokazovanie v zmysle ust. § 185 a nasl. CSP súd nevykonáva a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené. Navrhovateľ opísaním rozhodujúcich skutočností a predložením dostupných dôkazných prostriedkov musí osvedčiť najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, z ktorých vyvodzuje opodstatnenosť a neodkladnosť návrhu, a vecnou argumentáciou musí presvedčiť súd o potrebe nariadiť NO v záujme dosiahnutia ochranného účelu, ktorý je pre tento inštitút charakteristický. Miera osvedčenia sa pritom riadi situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle riešenie takej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť objektívne preskúmateľná na základe odôvodnenia rozhodnutia. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak navrhovateľovi hrozí vznik alebo rozširovanie škody či inej ujmy, dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, príp. hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu. Pred nariadením neodkladného opatrenia musí súd zároveň zvážiť, či v dôsledku nariadenia NO sa nevytvorí nezvratný (nenapraviteľný) stav v právnych vzťahoch medzi stranami sporu a či zásah do práv dotknutej strany sporu je primeraný žalobcom osvedčenému porušeniu jeho práv a právom chránených záujmov v súlade s princípom proporcionality.

7. V ust. § 325 ods. 2 CSP, z ktorého súd prvej inštancie pri rozhodovaní správne vychádzal, je upravené NO, ktorým možno strane uložiť, aby písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená (písm. g/) alebo sa na určenú vzdialenosť nepribližovala k osobe, ktorej telesná alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená (písm. h/).

8. Obsah neodkladných opatrení v zmysle ust. § 325 ods. 2 písm. f) až h) CSP vychádza zo znenia čl. 3.1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 zo dňa 12.6.2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach. Ide o opatrenia vydané v záujme ochrany jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený ich život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Primárnym účelom je zabránenie akejkoľvek forme rodovo motivovaného násillia alebo násillia voči blízkej alebo inej chránenej osobe, ako sú fyzické násillie,

obťažovanie, sexuálne násilie, prenasledovanie, zastrašovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku. Chránenej osobe má byť v odôvodnených prípadoch poskytnutá okamžitá a efektívna súdna ochrana. Súd musí mať za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie NO smeruje. Zákaz alebo obmedzenie komunikácie (písm. g/) a zákaz alebo obmedzenie priblíženia na určitú vzdialenosť (písm. h/), ako menej závažné zásahy do osobných slobôd povinného, sú ex lege podmienené tým, že zakázaným správaním by telesná alebo duševná integrita navrhovateľa mohla byť ohrozená. Aj túto skutočnosť však musí navrhovateľ pred nariadením NO relevantným spôsobom osvedčiť (Števček, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 1098 - 1099).

9. Pri neodkladnom opatrení podľa § 325 ods. 2 písm. g) a h) CSP súd musí mať osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie NO smeruje. Pre nariadenie NO z tohto dôvodu pritom postačuje, ak je osvedčené dôvodné podozrenie (hrozba) z fyzického alebo psychického násillia voči blízkej alebo inej chránenej osobe, pričom nie je podmienkou, aby v čase rozhodovania súdu o nariadení NO bol žalovaný za skutok násillia už odsúdený či uznaný vinným zo spáchania prečinu alebo priestupku.

10. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní danej veci postupoval podľa cit. zák. ustanovení a vyššie uvedených zásad ustálených právnou praxou, správne posúdil skutkové a právne dôvody návrhu žalobkyne a dospel k správne záveru, že zákonom stanovené predpoklady pre nariadenie navrhovaného NO podľa ustanovení § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 v spojení s § 325 ods. 2 písm. g) a písm. h) CSP sú splnené. Aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa osvedčila základné skutočnosti umožňujúce prijať záver, že neprimeraným správaním, verbálnymi útokmi a konaním žalovanej opísanými v návrhu, telesná alebo duševná integrita žalobkyne môžu byť vážne ohrozené a je odôvodnená i naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov strán navrhovaným spôsobom. V danom prípade strach a obavy žalobkyne z verbálnych útokov, vyhrážok a zastrašovania zo strany žalovanej, ako aj dôvodnosť podozrenia, že opísaným konfliktným správaním žalovanej voči žalobkyne, môžu byť ohrozené psychické zdravie a duševná integrita žalobkyne, boli v konaní osvedčené predloženými listinnými dôkazmi, predovšetkým čestnými vyhláseniami rodičov žalobkyne Ing. Y. T. a Ing. U. T., úradným záznamom Obvodného oddelenia PZ v Spišskej Novej Vsi zo dňa 5.1.2022 o oznámení hrubého správania žalovanej voči D. T. (č.l. 7), ako aj psychologickým nálezom klinického psychológa Psychologickej ambulancie P. Q. M. zo dňa 13.10.2021 (č.l. 5), z ktorého vyplýva, že žalobkyňa sa podrobuje psychoterapii z dôvodu konfliktného vzťahu s osobou, ktorá ju slovne obťažuje, obviňuje a v poslednom období sa jej aj vyhrážala smrťou, v dôsledku čoho je vystrašená, plačlivá, traumatizovaná a bezmocná, s narastajúcimi obavami a zhoršeným psychickým stavom; žalobkyňa je osobou s mentálnym postihnutím (jej rozumové schopnosti a emocionálne prežívanie zodpovedajú ml. školskému veku), nevie sa preto psychickému tlaku brániť a nemá predpoklady zvládať situáciu šikanovania dospelou osobou. Vzhľadom na uvedené je v záujme ochrany žalobkyne pred ďalšími možnými slovnými útokmi a vyhrážkami voči jej osobe zo strany žalovanej, ktoré nepriaznivo vplývajú na psychický stav žalobkyne a zasahujú do jej duševnej integrity, aby dočasne do doby právoplatného skončenia konania vo veci samej, boli pomery upravené navrhovaným NO uložením povinnosti žalovanej nepribližovať sa k žalobkyne na vzdialenosť menšiu ako 15 metrov, zdržať sa akýchkoľvek slovných útokov, vyhrážok a slovného zastrašovania na osobu žalobkyne a akýchkoľvek slovných prejavov zasahujúcich do duševnej integrity žalobkyne. Poskytnutie požadovanej ochrany žalobkyne pred slovnými útokmi, vyhrážkami a iným negatívnym správaním zo strany žalovanej a pred vzájomným kontaktovaním podľa odvolacieho súdu je dôležité i so zreteľom na individualitu a zraniteľnosť žalobkyne ako osoby mentálne postihnutej, s narušeným intelektovým fungovaním, ktoré mimoriadne citlivo vnímajú emočné podnety z okolia a ich schopnosť vyrovnáť sa s konfliktnými situáciami a primerane sa brániť voči slovným útokom a rôznym vyhrážkam zo strany iných osôb, je znížená až nedostatočná, na rozdiel od úrovne týchto schopností u duševne zdravých dospelých ľudí. Súd prvej inštancie preto správne rozhodol, pokiaľ v záujme toho, aby žalobkyňa nebola vystavená strachu či obavám z možných ďalších slovných útokov, vyhrážok a iného negatívneho správania zo strany žalovanej, zároveň pri zohľadnení aj oprávnených záujmov žalovanej v súlade s princípom proporcionality, ktoré by mohli byť nariadením NO dotknuté, napadnutým uznesením nariadil navrhované neodkladné opatrenie.

11. Skutočnosti, ktoré žalovaná uvádza v odvolaní, nie sú spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie a nič nemenia na vecnej správnosti napadnutého uznesenia, preto odvolací súd odvolanie žalovanej považuje za neopodstatnené. Nedôvodná je námietka žalovanej,

že odôvodnenie uznesenia je nedostatočné a nepresvedčivé, lebo dôvody preskúmaného uznesenia súdu prvej inštancie sú správne, výstižné a presvedčivé, zodpovedajúce zákonným požiadavkám v zmysle ust. § 236 ods. 1 CSP. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvej inštancie správnym spôsobom posúdil podstatné skutkové tvrdenia a argumentáciu obsiahnutú v návrhu žalobkyne, uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal, k akým skutkovým a právnym záverom dospel a ako vec právne posúdil, pričom výstižne a presvedčivo objasnil základné dôvody, ktoré ho viedli k nariadeniu neodkladného opatrenia.

12. Pokiaľ žalovaná v odvolaní označila tvrdenia žalobkyne za nepravdivé a vymyslené, s cieľom jej poškodiť a uviedla, že ona je „obeťou“ prenasledovania a obťažovania zo strany žalobkyne, odvolací súd zastáva názor, že žalovanou predložené listinné dôkazy (čestné prehlásenia svedkov, v ktorých sú obsiahnuté žalovanou sprostredkované informácie o „nevhodnom správaní“ žalobkyne, o častejšom pohybe žalobkyne so svojim psom pred bytovkou žalovanej na W.. X v X. A. Q., odpočúvaní zo strany žalobkyne rozhovorov žalovanej s jej susedmi počas spoločného fajčenia pred bytovým domom, ďalej tiež napr. informácia o neadresnom slovnom prejave žalobkyne, ktorá vo večerných hodinách dňa 5.1.2022 bez príčiny v mieste bydliska žalovanej kričala „ste arogantná žena, pôjdete na súd a už to má polícia“, atď.) a ani predložené fotokópie fotografií nepreukazujú žiadne konkrétne a adresné (smerujúce voči osobe žalovanej) obťažujúce alebo iné negatívne správanie žalobkyne, resp. hrozbu takého správania či konania žalobkyne voči žalovanej, neoprávnene zasahujúceho do osobnostných práv žalovanej. Odvolací súhlasí s názorom žalobkyne, že žalovanou predložené fotografie miesta bydliska a osoby žalobkyne, pokiaľ ju žalovaná opakovane aj vo večerných hodinách fotografovala i v spoločnosti jej osobnej asistentky v čase vychádzok, venčenia psíka a pohybu na verejnom priestranstve (chodníkoch, parkovisku), a to bez vedomia a súhlasu žalobkyne, naopak iba potvrdzujú skutočnosti uvedené v návrhu na nariadenie NO a osvedčujú neprimerané a obťažujúce správanie a konanie žalovanej a neodôvodnené sledovanie osoby žalobkyne, neoprávnene zasahujúce do jej súkromia a chránených osobnostných práv. V kontexte odvolacích námietok žalovanej odvolací súd na tomto mieste opakovane poukazuje na to, že podľa predloženého psychologického nálezu zo dňa 13.10.2021 žalobkyňa kontakty a konfliktný vzťah so žalovanou traumatizujú a situáciu šikanovania dospelou osobou vzhľadom na svoju mentálnu poruchu a rozumové schopnosti (na úrovni detského veku) nedokáže psychicky a emocionálne primerane zvládať, pociťuje voči žalovanej bezmocnosť, strach a bezbranosť, preto s prihliadnutím na osobu žalobkyne a úroveň jej rozumových schopností odvolací súd nepovažuje za reálne, aby konfliktné situácie práve žalobkyňa vedome vyvolávala alebo aby žalovanú bezdôvodne slovne napádala, resp. ju prenasledovala s úmyslom jej poškodiť, ako to tvrdí žalovaná v podanom odvolaní.

13. K tvrdeniu žalovanej, že sa nedopúšťa správania voči žalobkyňi opísaného v návrhu, slovne ju nenapáda, nekontaktuje ani sa jej nevyhrážala, odvolací súd poznamenáva, že ak žalovaná skutočne nemá v úmysle žalobkyňu kontaktovať, sledovať či nevhodne s ňou komunikovať, v takom prípade nariadené NO dočasným obmedzením jej práv a slobody pohybu nepredstavuje závažný zásah do práv žalovanej a neodkladným opatrením, ktorého trvanie je obmedzené do času právoplatného rozhodnutia vo veci samej, žalovanej nevznikne neprimeraná ujma na jej právach.

14. Súd prvej inštancie taktiež správne rozhodol, pokiaľ vo výroku uznesenia, ktorým nariadil NO, v súlade s § 336 ods. 1 CSP súčasne uložil žalobkyňi povinnosť podať na príslušnom súde žalobu vo veci samej, keďže mal za to, že nárok zabezpečený neodkladným opatrením má byť žalobkyňou riadne uplatnený žalobou o ochranu osobnosti a dokazovaním vykonaným v spore vo veci samej budú posúdené sporné skutočnosti. Odvolacia námietka žalovanej, že súd prekročil rámec poučovacej povinnosti, ak vo výroku uznesenia uviedol akú konkrétnu žalobu vo veci samej má žalobkyňa v určenej lehote na súde podať, nie je dôvodná. Súd prvej inštancie pri uložení žalobnej povinnosti žalobkyňi postupoval v plnom súlade s ust. § 336 ods. CSP, pokiaľ vo výroku uznesenia uviedol predmet budúcej žaloby vo veci samej, ktorú má žalobkyňa v určenej lehote na súde podať, pretože nepodanie žaloby (s presne vymedzeným predmetom konania) v určenej lehote má za následok zrušenie nariadeného neodkladného opatrenia aj bez návrhu v zmysle ust. § 336 ods. 3 CSP. K zrušeniu NO súd pristúpi obligatórne nielen v prípade márneho uplynutia lehoty na podanie žaloby, ale aj pri včasnom podaní žaloby, ktorej obsah nezodpovedá uloženej povinnosti; súd pritom zohľadňuje najmä vymedzený predmet konania vo veci samej a identitu sporových strán (pozri Števec, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 1138).

15. Nakoľko uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia nemá povahu (konečného) rozhodnutia vo veci samej, odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodol. V súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP o trovách konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania, rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej, ktorým sa konanie skončí.

16. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, a to z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.